

Zorgplan

2010 - 2011

Obs W.A. Scholtenschool

Pluviarstraat 13
9607 RJ Foxhol

Postbus 87
9600 AB Hoogezand

☎ 0598 393699

directie@wascholtenschool.nl

ib@wascholtenschool.nl

www.wascholtenschool.nl

INHOUD

Inleiding	3
1. De zorgleerlingen	4
2. Groepsplannen	5
2.1 Waarnemen	5
2.2 Begrijpen	5
2.3 Plannen	5
2.4 Realiseren	5
3. Groepsbesprekingen	7
3.1 Voorbereiding van groepsbespreking	7
3.2 Uitvoering groepsbespreking	7
4. Leerlingenbesprekingen volgens de uitgangspunten van Handelingsgericht werken (HGW)	8
4.1 De onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal	8
4.2 Referentiekader	8
4.3 Aandacht voor het positieve	9
4.4 Constructieve samenwerking	9
4.5 Systematiek en transparantie	9
5. De cyclus van het handelingsgericht werken	10
5.1 Intakefase	10
5.2 Strategiefase	10
5.3 Onderzoeksfase	10
5.4 Groepsplannen	11
5.5 Individueel handelingsplan	11
6. Individuele leerlijn (leerrendement / uitstroomperspectief)	12
6.1 Inhoud eigen leerlijn	12
6.2 Opbrengsten eigen leerlijn	12
6.3 Toetsen	13

Bijlagen:

- I. Schematische weergave van het handelingsgericht werken
- II. Verklaring van veel gebruikte termen en afkortingen

INLEIDING

In het schooljaar 2010-2011 zullen we de zorg op onze school verder ontwikkelen. Onze kijk op kinderen en het lesgeven is aan het veranderen. We willen het accent in de zorg verschuiven van het geven van remedial teaching aan individuele kinderen, naar het meedenken met de leerkracht over een adequate aanpak van zorgleerlingen in de groep. De vragen van leerkrachten, ouders en leerlingen moeten het uitgangspunt van de zorg worden.

Dit plan is geschreven om de zorg op onze school voor iedereen te beschrijven en de nieuwe procedures te verhelderen. Het handelingsgericht werken is het kader van waaruit we in het komende schooljaar de zorg gestalte geven.

Het handelingsgericht werken is een goed en bruikbaar concept om binnen ons onderwijs de zorg vorm te geven. Bij handelingsgericht werken wordt uitgegaan van de leerling in zijn totaliteit. De leerlingkenmerken worden zo volledig mogelijk onderzocht en beschreven. Daarbij zullen we niet uitgaan van de zwakke kanten van de leerling, maar van zijn sterke punten.

De kenmerken die beschreven worden hebben te maken met:

- de onderwijsbehoeften
- de onderwijsleeromgeving
- de thuissituatie
- het sociaal-emotioneel functioneren van de leerling

Als alle aspecten van een leerling in kaart zijn gebracht, formuleren leerkrachten, ouders, intern begeleider en waar mogelijk het kind zelf samen actiepunten en praktische adviezen voor de onderwijspraktijk van alledag. Hiermee moet een leerkracht direct aan de slag kunnen. Pedagogisch optimisme is daarbij ons uitgangspunt. We geloven in de ontwikkelingskracht van mensen.

Samen zullen we naar kansen, mogelijkheden en compenserende factoren zoeken om een leerling vooruit te helpen, waarbij niet alleen de te behalen doelen voor de leerstof belangrijk zijn, maar vooral ook het leren leren en het welbevinden van de leerling.

Het is belangrijk dat zwakke leerlingen niet als zodanig gelabeld worden. Het gevolg hiervan kan zijn dat de eisen die aan deze leerlingen worden gesteld worden verlaagd en dat de leerlingen fysiek, sociaal en cognitief een bepaalde positie krijgen waar hij/zij niet meer uitkomt. Ook van deze kinderen moeten telkens de grenzen van het kunnen worden opgezocht om de volgende stap effectief te kunnen maken.

1. De zorgleerlingen

Leerlingen die extra zorg nodig hebben worden door de leerkracht gesignaleerd. Extra zorg kan zich voordoen op het gebied van het leren, de werkhouding, het sociaal emotioneel functioneren of de thuissituatie van het kind.

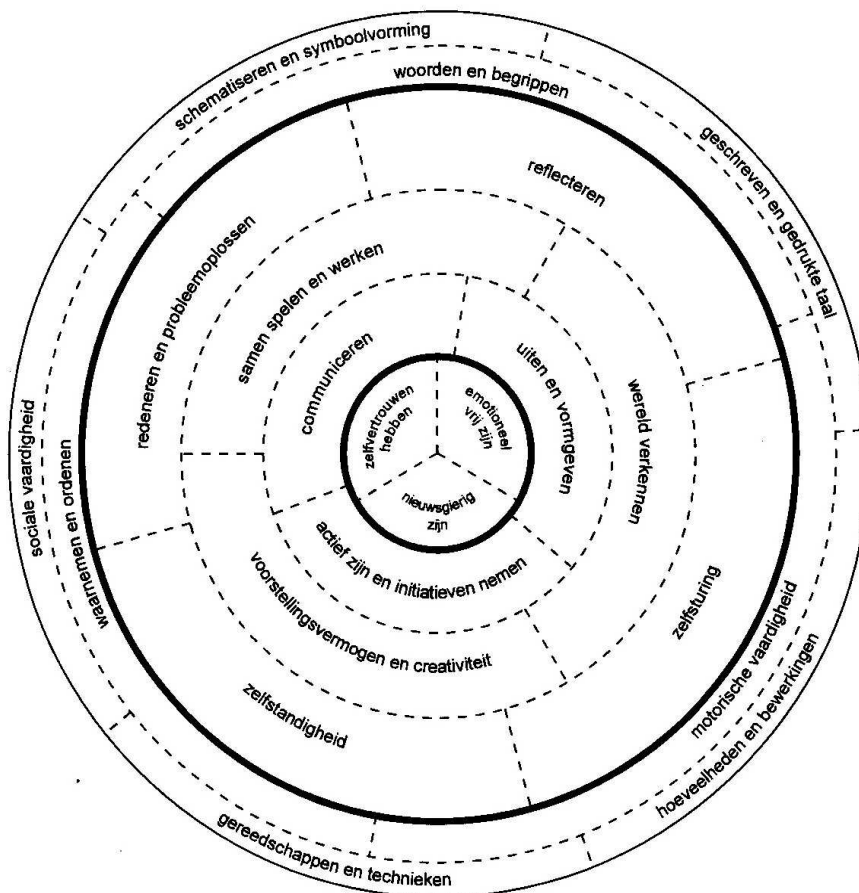
De leerkracht neemt toetsen af en observeert de leerling.

Hiervoor maakt de leerkracht gebruik van:

- verschillende observatieschema's uit de HOREB (groep 1/2 in ontwikkeling)
- gegevens dyslexie protocol
- de toetsen van het leerlingvolgsysteem van CITO
- de methode gebonden toetsen
- SCOL

Zijn er signalen voor zorg dan probeert de leerkracht deze eerst zelf op te lossen. Een leerkracht stelt het lesprogramma bij en geeft specifieke hulp in de groep. Verder praat hij/zij met ouders, met collega's en waar mogelijk met het kind om te komen tot een betere aanpak. Tijdens een groepsbespreking wordt dit teruggekoppeld aan de IB-er.

De leerkracht maakt een journaal van de gesprekken, maakt een didactisch groepsoverzicht en verwerkt de onderwijsbehoeften in een groepsplan om de hulp goed vast te leggen. Incidenteel zal er een individueel handlingsplan opgesteld worden.

2. Groepsplannen

In het nieuwe schooljaar (2010-2011) gaan wij starten met het werken met groepsplannen. In eerst instantie geldt dit voor één vakgebied: technisch lezen. In het kader van groepsplannen passen wij de cyclus van HGW toe: waarnemen, begrijpen, plannen en realiseren. Binnen deze cyclus hebben wij gekozen voor het convergente differentiatie-model.

2.1 Waarnemen

In de fase van het waarnemen verzamelt en ordent de leerkracht gegevens over alle leerlingen én over de resultaten van het aanbod. Het gaat om gegevens uit observaties, analyses van het werk, gesprekken met leerlingen en ouders en de resultaten op methodeonafhankelijke en methodegebonden toetsen. Ook de DL en DLE's van een leerling worden verwerkt in dit overzicht. Zowel kinderen met een leer- / ontwikkelingsachterstand als leerlingen met een leer- / ontwikkelingsvoorsprong worden op deze manier gesignaleerd. Vanaf groep 6 worden ook het leerrendement en het uitstroomperspectief van de D- en E-leerlingen opgenomen. Zo kunnen we het ontwikkelperspectief van deze leerlingen overzichtelijk vastleggen. Bij leerlingen waar niets opvalt, worden alleen de methodeonafhankelijke gegevens in het overzicht verwerkt.

In de fase van het waarnemen zet de leerkracht de volgende twee stappen:

1. verzamelen van gegevens over leerlingen in een didactisch groepsoverzicht en op basis hiervan evalueren van het vorige groepsplan;
2. preventief en proactief signaleren van leerlingen die de komende periode extra aandacht nodig hebben.

2.2 Begrijpen

In de fase van het begrijpen gaat de leerkracht op basis van de in het didactisch groepsoverzicht verzamelde gegevens na wat de onderwijsbehoeften van de leerlingen in haar groep zijn, met in het bijzonder de kinderen die bij stap 2 gesignaleerd zijn. In deze fase zet de leerkracht de volgende stap:

3. benoemen van de onderwijsbehoeften van de leerlingen.

2.3 Plannen

Op basis van de onderwijsbehoeften van de leerlingen kijkt de leerkracht hoe zij op een bepaalde manier een aanbod kan organiseren dat afgestemd is op de verschillende onderwijsbehoeften van de leerlingen in haar groep. Vervolgens stelt zij voor de komende periode een groepsplan op. Binnen dit groepsplan is er een basis aanbod voor de hele groep, daarnaast ontvangende subgroepjes extra instructie, extra leertijd of verdieping of verrijking. De leerkracht zet in deze fase van het plannen de volgende stappen:

4. clusteren van leerlingen met vergelijkbare onderwijsbehoeften;
5. opstellen van een groepsplan.

2.4 Realiseren

De leerkracht richt haar klassenorganisatie in en treft de nodige voorbereidingen, zodat het groepsplan uitgevoerd kan worden. Afgeleid van het groepsplan maakt de leerkracht een week- of dagplanning. Instructie wordt gegeven volgens het IGDI-model. Tijdens de uitvoering van het groepsplan verzamelt de leerkracht gegevens over de resultaten van haar

aanbod. De fase “realiseren” loopt daarmee door in de fase “waarnemen” (cyclisch proces). In de fase van het realiseren zet de leerkracht de volgende stap:

6. uitvoeren van het groepsplan.

Elke cyclus HGW wordt afgesloten met een groepsbespreking. Deze bespreking is gelijk het begin van een nieuwe cyclus.

De cyclus HGW wordt driemaal per schooljaar uitgevoerd en heeft een vaste plek in onze zorgstructuur van school. Onze school heeft de cycli, inclusief de groepsbesprekingen, opgenomen in de jaarplanning.

3. Groepsbesprekingen

Bij de groepsbespreking zijn de IB-er en de groepsleerkracht aanwezig. De IB-er leidt de groepsbesprekingen in school en maakt een kort verslag van de afspraken en besluiten. In de rol van coach begeleidt de IB-er de leerkracht bij het vinden van eigen oplossingen die haalbaar zijn voor deze leerkracht in deze groep. Over het algemeen zullen de groepsbesprekingen niet langer dan een half uur tot driekwartier duren en twee keer per jaar plaatsvinden.

3.1 Voorbereiding van groepsbespreking

Voorafgaand aan de groepsbespreking ontvangt de intern begeleider van de leerkracht het ingevulde didactisch groepsoverzicht. Daarbij dient de leerkracht van tevoren vragen in die zij tijdens de groepsbespreking aan de orde wil stellen. Ook heeft de leerkracht een concept groepsplan gemaakt. In de groepsbespreking wordt dit verder aangescherpt en bijgesteld.

3.2 Uitvoering groepsbespreking

Tijdens de groepsbespreking komt een aantal vaste gesprekspunten aanbod die de agenda vormen van de groepsbespreking. Groepsbesprekingen hebben een sterk handelingsgericht karakter. Het is niet de bedoeling dat tijdens de groepsbespreking alle verzamelde gegevens nog eens mondeling herhaald worden, maar dat na afloop van de groepsbespreking de onderwijsbehoeften van de leerlingen scherp zijn, de clustering van de leerlingen afgesproken is en de leerkracht over voldoende handvatten beschikt om een nieuw groepsplan op te stellen.

4. Leerlingenbesprekingen volgens de uitgangspunten van Handelingsgericht werken (HGW)

In een groepsbespreking wordt het besluit genomen om een leerling aan te melden voor de leerlingenbespreking. In dit hoofdstuk wordt verder ingegaan op de uitgangspunten van het HGW, zoals deze gelden voor de zorg op onze school. Vanuit deze uitgangspunten zal het praktijkgedeelte worden geformuleerd.

4.1 De onderwijsbehoeften van de leerling staan centraal

Er kunnen diverse redenen zijn om een leerling vanuit een groepsbespreking aan te melden voor een leerlingenbespreking, bijvoorbeeld als:

- een leerling herhaaldelijk onvoldoende profiteert van het groepsplan;
- de specifieke onderwijsbehoeften van de leerling onduidelijk blijven;
- het (lange termijn) ontwikkelingsperspectief van de leerling ongewis is;
- er sterke aanwijzingen of vermoedens zijn voor een ernstige problematiek of stoornis.

In algemene zin zal er sprake zijn van ernstige handelingsverlegenheid. De leerkracht weet niet wat de specifieke onderwijsbehoeften van het kind zijn en hoe zij hieraan het beste tegemoet kan komen. We stellen ons dan de volgende vraag: Wat heeft deze leerling nodig om een bepaald doel te behalen, zowel pedagogisch als didactisch.

We moeten in gesprekken over leerlingen niet blijven hangen in een uitgebreide probleembeschrijving. Diagnostische kennis is belangrijk omdat we willen weten hoe we een leerling het beste kunnen begeleiden, maar we willen wel zo snel mogelijk doelen en acties formuleren waardoor er weer perspectief is voor de leerkracht, de ouders en het kind.

Er wordt gekeken naar wat we al doen voor dit kind en wat beter kan, wat wenselijk en haalbaar is. Het formuleren van haalbare doelen is een belangrijk kenmerk van het HGW.

Om de onderwijsbehoeften in kaart te brengen praten de leerkracht(en) en de intern begeleider met elkaar. Ze vullen samen het HGPD-formulier verder in. Daarna wordt de ouders gevraagd welke aanpak thuis goed werkt en ook aan het kind zelf kan gevraagd worden wat hem / haar zou kunnen helpen. Al deze gegevens worden ook verwerkt op het HGPD formulier.

Als aanvulling kan de intern begeleider vakliteratuur raadplegen, het kind observeren of externe deskundigen inschakelen. In eerste instantie zijn dit:

- De consultatief begeleidster van het CEDIN die helpt bij het invullen van het HGPD formulier
- De schoolmaatschappelijk werkster die werkt binnen de driehoek kind – ouders – school

4.2 Referentiekader

Binnen het HGW is het belangrijk zich te realiseren dat een kind niet in een isolement werkt. Een kind leert in wisselwerking met zijn omgeving. De pedagogische en didactische aanpak van de leerkracht, de gehanteerde methodes, de opdrachten, de sfeer in de groep en de ondersteuning vanuit thuis doen ertoe.

De diagnostiek van de intern begeleider richt zich op de wisselwerking tussen dit kind en deze onderwijsleersituatie: wat zijn hierin belemmerende en compenserende factoren? De intern begeleider observeert het kind in de groep. Om het beeld compleet te krijgen interviewt de intern begeleider het kind, de leraar en de ouders. Hierdoor ontstaat een diagnostisch beeld dat meer recht doet aan de werkelijkheid.

4.3 Aandacht voor het positieve

Binnen het HGW zoeken we naar de sterke, compenserende kanten van het kind, van de ouders, van de leerkracht, van de groep en van de school. We zwakken daarmee de zorgen niet af. Het is en – en: er zijn zorgen én er zijn sterke en positieve kanten. Dit geldt voor ieder kind, voor iedere leerkracht en voor iedere ouder. De vraag is:

- Hoe kan hij/zij het **wel**?
- Wat wil hij/zij **wel**?

Positieve kenmerken zijn goed te benutten in de aanpak. Deze kan hierdoor effectiever worden. Het blijkt in de praktijk makkelijker iets sterks uit te breiden dan iets zwaks te veranderen.

4.4 Constructieve samenwerking

Tijdens het HGW praten de leerkracht, de ouders, het kind, de intern begeleider en eventueel de externe deskundige met elkaar. Ze praten open en duidelijk over hun bedoelingen. In de samenwerking heeft een ieder vanuit zijn eigen rol en deskundigheid een wezenlijke bijdrage.

- **De leerkracht** is de onderwijsprofessional die het kind als leerling het beste kent. De leerkracht is verantwoordelijk voor het onderwijs, dus ook voor de leerling die extra zorg nodig heeft.
- **De ouders** zijn ervaringsdeskundigen. Zij zijn verantwoordelijk voor de opvoeding van hun kind.
- **Het kind** kan vaak zelf aangeven wat het wil veranderen en hoe.
- **De intern begeleider** heeft vakinhoudelijk kennis over diagnostiek en behandeling. Deze moet vertaald worden naar wat dit specifieke kind nodig heeft.
- **De externe deskundige** geeft vanuit zijn / haar specifieke deskundigheid extra informatie.

Vanuit deze samenwerking ontstaat een kindgericht plan. Waar mogelijk en wenselijk helpt het kind zelf mee bij het invullen van dit plan. Hierdoor is het kind meer gemotiveerd om te werken aan de verbetering van de eigen vaardigheden. Het kind kan trots zijn op zijn / haar eigen plan en heeft zo meer zicht op eigen kunnen, bovendien voelt het zich meer verantwoordelijkheid voor het doen slagen van het plan.

4.5 Systematiek en transparantie

De intern begeleider werkt stap voor stap en systematisch. Dat is nodig, omdat zij soms in korte tijd zicht moet krijgen op de problemen en de gewenste aanpak. Snel beslissen heeft risico's, zoals het over het hoofd zien van relevante informatie. Daarom wordt het HGPD formulier gebruikt. Dit formulier wordt waar nodig samen met de consultatief begeleidster van het Cédin ingevuld. Dit formulier stuurt en ondersteunt het denken en handelen. Het is een middel, niet een doel. Het fungeert als geheugensteun en bescherming tegen fouten in de besluitvorming.

5. De cyclus van het handelingsgericht werken

Systematisch en transparant werken kan pas als iedere betrokken partij weet wat zijn rol is en hoe de procedures verlopen. In dit hoofdstuk wordt de procedure beschreven die gevolgd wordt na de aanmelding van een kind bij de intern begeleider.

5.1 Intakefase

In de intakefase verzamelt de intern begeleider informatie en brengt doelgericht de aanmelding in kaart.

De volgende punten komen daarbij aan bod:

- De reden van de aanmelding.
- Wat zijn de hulpvragen?
- Welke zorgen hebben de leerkracht, de ouders en het kind?
- Wat kan volgens hen de oorzaak zijn van het probleem?
- Wat is er al gedaan in de groep en met welk resultaat?
- Wat verwachten de betrokkenen van de begeleiders?

Deze punten worden door de leerkracht geformuleerd op het voorblad van het HGPD formulier.

5.2 Strategiefase

In deze fase kijkt de intern begeleider samen met de leerkracht wat ze al weten en wat ze nog meer moeten weten. Soms weten ze genoeg na de intakefase om samen een doel te formuleren en een handelingsplan te maken.

Weten ze nog niet genoeg dan gaan ze door naar de onderzoeksfase.

De intern begeleider formuleert onderzoeksvragen die handelingsgericht zijn. Het antwoord moet leiden tot een concreet en bruikbaar advies.

5.3 Onderzoeksfase

In de onderzoeksfase verzamelt de intern begeleider doelgericht gegevens om de onderzoeksvragen te kunnen beantwoorden. Het begrip onderzoek vat de intern begeleider breed op.

Het betreft:

- het testen en toetsen van leerlingen
- het gericht interviewen van de leerkracht en waar mogelijk het kind
- het analyseren van het schoolwerk
- het observeren van interacties in de klas of op het schoolplein
- het observeren van de instructie door de leerkracht
- de leeractiviteiten, methodes, materialen enz.

Gebruik makend van de uitkomsten van het onderzoek wordt samen met de leerkracht en de ouders en zo nodig de consultatief begeleidster, het HGPD formulier verder ingevuld. Hierin worden de risico's / belemmerende factoren en de beschermende / compenserende factoren vastgelegd. Ook de gewenste aanpak en de mogelijke acties worden geformuleerd. In de gesprekken die de betrokkenen samen voeren, kan de aanpak gecontinueerd of bijgesteld en/ of uitgebreid worden.

5.4 Groepsplannen

Op het HGPD formulier worden acties geformuleerd. Ook wordt vastgelegd wie verantwoordelijk is voor het uitvoeren van de acties.

Een belangrijke actie is het verwerken van de leerling-specifieke gegevens in een groepsplan door de groepsleerkracht. Alle handelingen m.b.t. de zorg aan leerlingen worden vastgelegd.

Wij starten in het nieuwe schooljaar schoolbreed met het werken met groepsplannen. Daarbij staat het HGW met groepsplannen vanuit het ontwikkelingsperspectief van elke leerling centraal, zowel op cognitief als didactisch gebied als op sociaal-emotioneel en pedagogisch niveau. Preventief en proactief worden in het groepsplan maatregelen genomen voor leerlingen die extra instructie, begeleiding of uitdaging nodig hebben.

Dit groepsplan vormt een richtlijn gedurende een vooraf vastgestelde periode voor de leerkracht zelf, maar is ook belangrijk in de overgang naar de volgende groep. Verder is het belangrijk als aanvulling op het onderwijskundig rapport bij de aanvraag van een Leerling Gebonden Financiering, de plaatsing op een school voor speciaal onderwijs of de toekenning van Leer Weg Ondersteunend Onderwijs.

De groepsplannen worden in de resultatenmap bewaard, ook de IB-er krijgt een exemplaar. Ze worden elke half jaar geëvalueerd en bijgesteld.

5.5 Individueel handelingsplan

Ons uitgangspunt is dat waar mogelijk in het groepsplan aan de specifieke onderwijsbehoeften van de kinderen tegemoet gekomen wordt. Het werken met een veelheid aan individuele handelingsplannen bleek immers in de praktijk niet haalbaar. Bij ons op school wordt incidenteel een individueel handelingsplan opgesteld. Het besluit om een individueel handelingsplan op te stellen wordt in de leerlingenbespreking genomen, bijvoorbeeld als de bijzondere aanpak van een leerling onvoldoende gespecificeerd kan worden in een groepsplan.

In een individueel handelingsplan staat aangegeven hoe de komende periode aan de specifieke onderwijsbehoeften van een leerling tegemoet gekomen gaat worden. Het handelingsplan is een bijlage bij het groepsplan en erop gericht dat de leerling weer gaat profiteren van het groepsplan. Het individuele handelingsplan is een verbijzondering van het groepsplan. Het handelingsplan is tijdelijk van aard en is voor dezelfde periode als het groepsplan. Het handelingsplan wordt in de volgende groepsbespreking geëvalueerd. Bij onvoldoende resultaat of voortgang wordt de leerling opnieuw aangemeld voor de leerlingenbespreking. Mogelijk wordt er besloten om over te gaan op een eigen leerlijn.

6. Individuele leerlijn (leerrendement / uitstroomperspectief)

Soms kan het zo zijn dat een leerling na intensief begeleiden te weinig vooruitgang boekt en een groepsplan / individueel handelingsplan niet meer volstaat. In het kader van passend onderwijs treffen wij dan in samenspraak met ouders voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften aparte voorzieningen en bieden wij planmatige zorg: een eigen leerlijn voor één of meerdere vakken. Dit wordt pas overwogen als na herhaalde E-scores en het bieden van extra hulp tijdens het uitvoeren van groepsplannen blijkt dat het verschil tussen DL en DLE 10 of meer is geworden. Bij voorkeur start een eigen leerlijn vanaf groep 6, omdat de leerstof dan steeds moeilijker wordt. Daarvoor wordt geprobeerd met extra hulp de groep zo lang mogelijk bij elkaar te houden en te werken met een minimum programma.

6.1 Inhoud eigen leerlijn.

We werken de eigen leerlijn uit in een individueel handelingsplan. We houden de opbrengsten van dit handelingsplan aandachtig in de gaten: er moet voldoende leerwinst geboekt worden. Om dit goed te kunnen beoordelen bepalen wij een ontwikkelingsperspectief (verwachte leeropbrengst) voor deze leerlingen en noteren dit vanaf groep 6 in ons didactisch groepsoverzicht. Het ontwikkelingsperspectief werken wij uit in concrete tussendoelen in het handelingsplan en volgen zo de ontwikkeling van deze leerlingen. Een eigen leerlijn bevat altijd:

- Een ontwikkelingsperspectief voor het betreffende vakgebied dat is bepaald aan de hand van het verwachte uitstroomniveau van de leerling;
- Tussendoelen die bepaald zijn aan de hand van het ontwikkelingsperspectief;
- Een beredeneerd, gepland aanbod dat is bepaald op basis van de tussendoelen.

De ontwikkelingsperspectieven die wij als school hebben bepaald, moeten dus voldoende onderbouwd en realistisch zijn. Bij de beslissing om over te gaan tot een eigen leerlijn is er altijd overleg met een orthopedagoog binnen ons samenwerkingsverband. Ouders, school en de orthopedagoog ondertekenen vervolgens gezamenlijk het formulier '*Deskundigen verklaring eigen leerlijn*'.

6.2 Opbrengsten eigen leerlijn.

Om aan te kunnen tonen dat onze leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften zich naar verwachting (dus volgens de gestelde tussendoelen) ontwikkelen bepalen wij een uitstroomperspectief. Hiervoor maken wij gebruik van het leerrendement van een leerling tot nu toe. Voor de berekening van het leerrendement maken wij gebruik van de volgende formule: $(DLE \times 100) : DL = Rendement$. Zo weten wij wat de leerwinst is van de geboden hulp.

Voor de berekening van het uitstroomperspectief bij een eigen leerlijn maken we gebruik van deze formule: $(DL \times rendement) : 100 = Uitstroomperspectief$. Uiteraard nemen we de overige gegevens als werkhouding en gedrag mee in de bepaling van het uitstroomperspectief.

De onderstaande tabel helpt ons bij het in schatten of het ontwikkelingsperspectief en het leerrendement realistisch is.

IQ / eindniveau voorgezet onderwijs			
PRO	IQ 55-80	Leerrendement lager dan 50%	Eindniveau eind groep 5
LWOO	IQ 75-90	Leerrendement 50%-75%	Eindniveau eind groep 6
	IQ 80-90 + specifieke stoornis	Leerrendement 50%-75%	Eindniveau eind groep 6 voor het betreffende vakgebied
	IQ 90-120 + sociaal emotionele problemen	Leerrendement 50%-75%	Eindniveau eind groep 7
VMBO		Leerrendement hoger dan 75%	Eindniveau eind groep 7

(bron: Cédin)

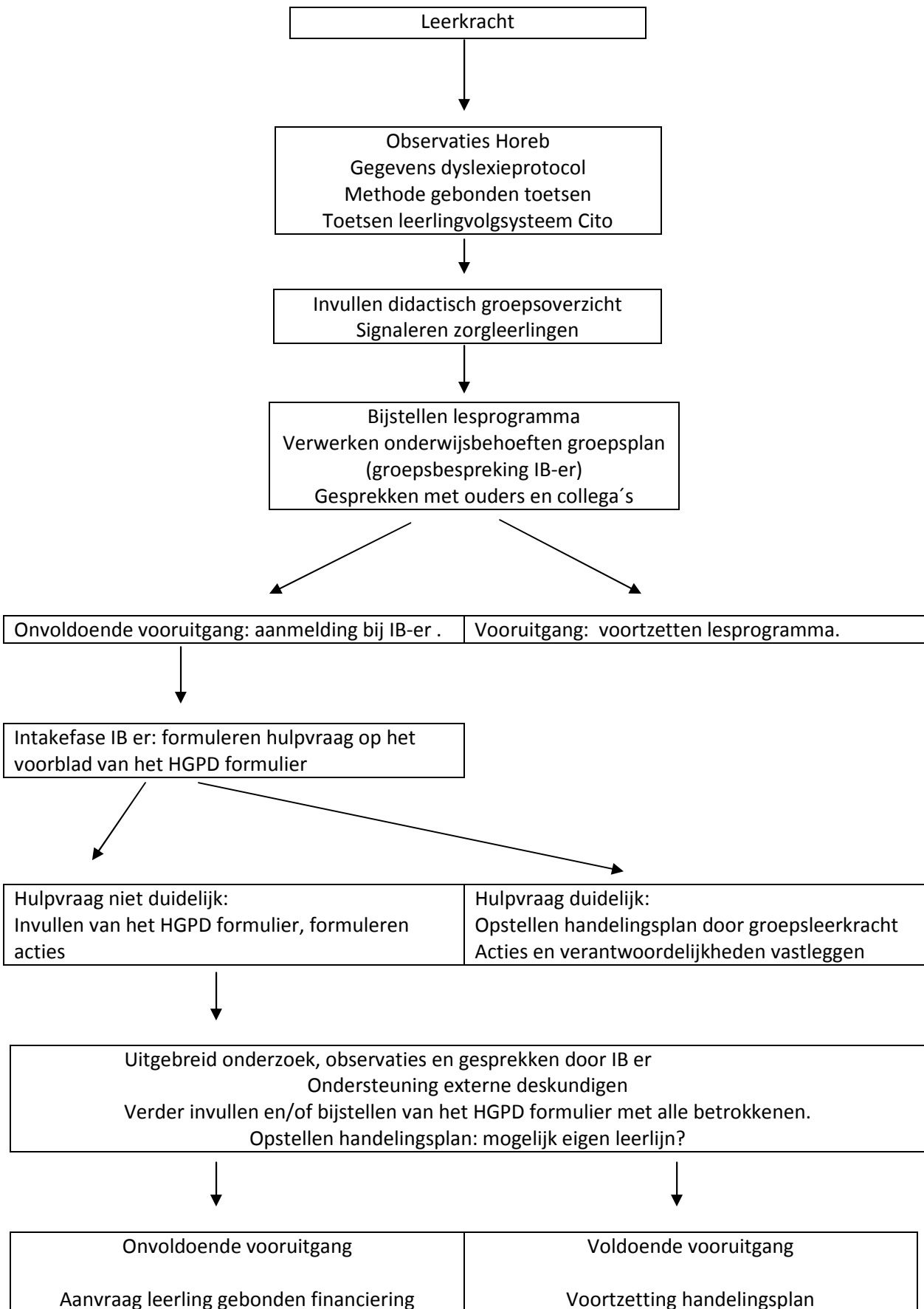
Wanneer na de eerste evaluaties (tussen een half jaar tot een jaar na de start) blijkt dat de (eind)doelen naar beneden moeten worden bijgesteld, is een psychologisch onderzoek noodzakelijk.

6.3 Toetsen.

Het toetsen moet worden aangepast. Als de leerling bijvoorbeeld een jaargroep lager rekt, worden ook de LOVS-toetsen van dat leerjaar afgenomen. De scores worden in DLE's omgezet door de Intern Begeleider.

De leerlingen die volgens een eigen leerlijn werken, worden in rapporten beoordeeld ten opzichte van hun ontwikkeling op die eigen leerlijn. Hun prestaties worden niet vergeleken met de eigen groep. Zowel de ouders als de leerlingen zijn op de hoogte van deze manier van rapporteren. In rapportgesprekken wordt, indien nodig, wel even de eigen ontwikkeling afgezet ten opzichte van de klassikale ontwikkeling. Dit om duidelijk over te komen naar de ouders en geen verkeerde verwachtingen te wekken.

Bijlage I: Schematische weergave van het handelingsgericht werken

Bijlage II: Verklaring van veel gebruikte termen en afkortingen

Ambulante begeleiding= Leerkrachten die leerlingen met een rugzakje (LGF) vanuit een school voor speciaal onderwijs begeleiden. Dit zijn altijd leerkrachten die zelf werkzaam zijn geweest op een school voor speciaal onderwijs. Ouders worden altijd betrokken bij deze begeleiding.

Cédin = Schoolbegeleidingsdienst

Consultatief begeleider= Schoolbegeleider van het CEDIN

DL = Didactische leeftijd

Het aantal maanden onderwijs dat een kind heeft gevolgd vanaf groep 3. Elk leerjaar neemt het DL met 10 maanden toe.

DLE= Didactische leeftijd equivalent

De toetscore omgerekend naar het aantal maanden onderwijs. Hiermee is vaststellen of de DL overeenkomt met het DLE.

HGW= Handelings Gericht Werken

Diagnosticeren

Haalbare doelen formuleren

Rekening houden met belemmeringen

Compenserende factoren versterken en inzetten

Samenwerken met ouders en kind

Kindgericht plan ontwikkelen en uitvoeren

HGPD= Handelings Gerichte Proces Diagnostiek.

Manier van over een kind praten die het denken en handelen, stuurt en ondersteunt. Factoren en acties worden vastgelegd op een formulier. Handelingsadviezen worden uitgetoetst en regelmatig geëvalueerd en bijgesteld.

IB-er= intern begeleider.

De interne begeleider is verantwoordelijk voor de leerlingenzorg, na- en bijscholing van het team, gestalte geven aan de onderwijsvisie en het uitzetten van lijnen met betrekking tot de pedagogische en didactische aanpak binnen de school.

IGDI-model= Interactief, Gedifferentieerd, Directe Instructie-model.

De leerkracht werkt aan de hand van het groepsplan op drie niveaus. Dit instructiemodel geeft stapsgewijs aan wanneer welke groep betrokken moet worden in de instructie.

Individuele leerlijn: We spreken van een eigen leerlijn als een kind een onderwijsaanbod krijgt dat past bij de eigen mogelijkheden en dus afwijkt van het lesprogramma en de omschreven einddoelen van het basisonderwijs.

LGF = leerlinggebonden financiering.

De overheid kent een 'rugzakje' met geld toe aan kinderen die voorheen naar een school voor speciaal onderwijs zouden zijn verwezen. Uit dit 'rugzakje' kan extra ondersteuning aan het kind geboden kan worden.

Leerrendement: is de verhouding tussen prestatie niveau (DLE) en het aantal maanden onderwijs (DL) uitgedrukt in procenten. Vastgesteld kan worden hoeveel leerwinst de leerling heeft geboekt.

HOREB= Handelingsgericht Observeren, Registreren en Evalueren van Basisontwikkeling

Ontwikkelingsperspectief: Met het stellen van een ontwikkelingsperspectief geeft de school een inschatting van de ontwikkelingsmogelijkheden voor een langere periode. Dat betekent dat we einddoelen en tussendoelen moeten stellen die haalbaar zijn voor deze leerling, we moeten de verwachtingen die we van deze leerling hebben kunnen onderbouwen.

S.O.= Speciaal onderwijs

Cluster 1: scholen voor blinde en slechtziende kinderen

Cluster 2: scholen voor dove en slechthorende kinderen en kinderen met ernstige spraak- taal problemen

Cluster 3: scholen voor kinderen met een verstandelijke of lichamelijke handicap

Cluster 4: scholen voor kinderen met gedragsproblemen.

S.B.O. = Speciaal basisonderwijs

In Hoogezand gaat het om "De Zwaaiikom"

Uitstroomperspectief: welke vorm van voortgezet onderwijs lijkt haalbaar voor een leerling